

Име

Държавно лесничейство "Хасково", административна принадлежност РУГ Кърджали. Лесоустройствен проект 1994 година, ревизионен период 1981-1992.

Местонахождение

ДЛ "Хасково" носи името на град Хасково – областен център на района и административен център на лесничейството. На северозапад то граничи с ДЛ "Чирпан", на север с ДЛ "Стара Загора", на изток с ДЛ "Харманли", на юг с ДЛ "Крумовград", на югозапад с ДЛ "Кърджали" и на запад с ДЛ "Първомай".

Територията на ДЛ "Хасково" се намира в Хасковска област и обхваща следните общини със съответните им землища:

Община гр. Хасково – гр. Хасково и селата Александрово, Брягово, Войводово, Вългарово, Гарваново, Големанци, Горно войводино, Долно войводино, Гълъбец, Динево, Елена, Зорница, Клокотница, Книжовник, Козлец, Конуш, Корен, Криво поле, Любеново, Малево, Манастир, Мандра, Маслиново, Момино, Николово, Нова надежда, Орлово, Подкрепа, Родопи, Стамболийски, Стойково, Текето, Тракиец, Узунджово, Широка поляна;

Община гр. Димитровград – гр. Димитровград и селата Меричлери, Бодрово, Брод, Бряст, Великан, Воден, Голямо Асеново, Малко Асеново, Горски извор, Длъгнево, Добрич, Долно Белево, Здравец, Златополе, Крум, Каснаково, Крепост, Радиєво, Райново, Светлина, Скобелево, Сталево, Странско, Върбица, Черногорово, Ябълково;

Община с. Стамболово – селата Стамболово, Балкан, Бял кладенец, Воденци, Войводенец, Гледка, Голобладово, Голям извор, Долно Ботево, Долно поле, Долно черковище, Жълти бряг, Зимовина, Кладенец, Кралево, Лясковец, Маджари, Малък извор, Поповец, Пчелари, Пътниково, Рабово, Светослав, Силен, Тънково, Царева поляна;

Община с. Минерални бани – Ангел войвода, Боян-Ботево, Брястово, Винево, Караманци, Колец, Сираково, Сусам, Спахиево, Сърница, Татарєво.

Географско положение

Територията на ДЛ "Хасково" е разположена в южната част на Горнотракийската низина – източното поречие на р. Марица и на юг от р. Марица по предпланинските скатове на Хасковската хълмиста земя, която постепенно преминава в ридовете на Източните Родопи. Цялата е покрита с многобройни комплекси гора, различни по форма и площ, разпръснати сред работни земи.

ДЛ "Хасково" има форма на неправилен четириъгълник с дължина изток-запад 57 км и ширина север-юг около 46 км.

Релеф

Основната част от горите на ДЛ "Хасково" са разположени по ридовете на Хасковската хълмиста област в по-големи или по-малки комплекси сред работните земи. Хасковската хълмиста област представлява силно хълмисто предпланинско стъпало, лежащо на около 200-300 м н.в., с общ наклон на изток, накъдето става и оттичането на водите. Състои се от няколко простиращи се в посока запад-изток ридове, разделени един от друг с широки долини. По-важни ридове са Гората, Драгойновските възвишения, Узунджовски рид, Хасковски рид и Хухла.

Малка част от горските масиви на ДЛ "Хасково" обхващат склоновете на Източнородопския рид Мечковец. Родопите са монолитна планинска група с изтеглена в посока запад-изток ортографска ос, с лек наклон на северозапад, като билните части равномерно се понижават от 1700 м до 500 м н.в. Представлява сложно устроен комплекс от не много високи била, но сравнително дълбоки долини и долинни разширения, към които се спускат склонове с различно изложение и наклон. Горскодървесната растителност в този район представлява един компактен комплекс в по-високите части, който с понижаването на надморската височина става все по-рехав, като в горските масиви се вмъкват работни земи.

На север от р. Марица в Горнотракийската низина са разположени малки комплекси гора сред работните земи. В морфоструктурно отношение Горнотракийската низина представлява един плосък едностранен грєбен. Отличава се със своя почти напълно

равнинен характер. Наклонът на топографската ѝ повърхност е югоизточен в посока течението на р. Марица. Надморската височина варира от 80 до 200 м н.в.

В заключение може да се обобщи, че повишенията на територията на ДЛ “Хасково” не са много големи – от 100 до 800 м. Средната надморска височина е около 250 м. Най-високата точка се намира в Родопската част на лесничейството – връх Аида 860 м н.в., а най-ниската е по поречието на р. Марица, източно от с. Райново – 80 м н.в.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	4576,4	11,1
полегато (5-10)	13736,9	33,4
наклонено (11-20)	16095,9	39,1
стръмно (21-30)	6354,4	15,4
мн.стръмно (над 31)	398,7	1,0
Общо:	41162,3	100,0

Хидроложки условия

Хидрографската мрежа е изградена от слабо врязани долове, чиито водни течения са маловодни и често пресъхват. Реките на територията на ДЛ “Хасково” попадат във водосборите на реките Марица и Арда.

Най-голямата река, която минава през района е Марица. Тя изтича от Маричините езера в Рила. В границите на лесничейството реката е в средното си течение, затова тече бавно в сравнително широко легло и прави меандри. През летните месеци водите ѝ намаляват и се появяват пясъчни острови. Бреговете са ниски и при пълноводие водите се разливат, поради което са изградени диги. Десните притоци на р. Марица извира от Родопите и са по-пълноводни и със сравнително постоянен воден режим. Това са реките Каялийска, Банска, Харманлийска, Хасковска и Узунджовска. Левите притоци на р. Марица водят началото си от Средна гора и губят голяма част от водите си в Горнотракийската низина. Единственият по-голям ляв приток в района е река Мартина.

На юг главна отводнителна артерия е река Арда, която се явява и граница между ДЛ “Хасково” и ДЛ “Крумовград”. Извира от Ардинския дял на Западните Родопи, под Ардински връх. Тече в източна посока. В района на лесничейството в нея се вливат няколко къси реки и дерета, които водят началото си от рида Гората. Те са стръмни, силно врязани, с ерозиранни склонове и непостоянен воден отток.

Суходолията в района на ДЛ “Хасково” са безводни през по-голямата част от годината. Само при топенето на снеговете и при силни валежи леглата им се изпълват с вода, която не се задържа дълго.

На р. Арда са построени поредица от язовири, като в района на ДЛ “Хасково” е яз. “Студен кладенец”. По-голямо значение има яз. “Тракиец” на р. Харманлийска, който водоснабдява гр. Хасково. Изградени са повече от 250 язовири и микроязовири, от които 49 се намират в горския фонд.

Геоложки строеж

Геоложкият строеж и петрографски състав на района е изключително разнообразен. Тук на късо разстояние се сменят кристалинни шисти с леко разрушими палеогенски пясъчници, мергели и туфити от една страна и устойчиви на ерозия палеогенски варовици и лавни маси от друга.

Хасковската хълмиста област е изградена от кристалинни скали, припокрити от палеогенски морски наслаги и свързаните с тях лавни и туфови образувания. Само в източната част на района се разкриват основните кристалинни скали, които образуват оста на ридовете Узунджовски, Хухлата и източната част на Гората. Цялата останала част е заета от палеогенни наслаги и еруптивни маси. Наслагите са се утаили на дъното на палеогенния морски залив и представляват прослойки от дебелослойни варовици, крайбрежни коралови (ортогенни) варовици или ронливи пясъчливи варовици. Едновременно с това са се разразили силни вулканични процеси, които дават началото на андезитните и риолитните лавни образувания и свързаните с тях туфи и туфити. През плиоцена части от Хасковската хълмиста област са били покрити с пясъци и чакъли.

В **Източните Родопи** основата е силно потънала и е изцяло припокрита от по-младите палеогенни материали от силните подводни вулкански ерупции – вулканични туфи, андезити и риолити.

През терциера **Горнотракийската низина** е била залята от море. Отложените от това море материали днес се разкриват като отделни обширни петна от варовици и мергели. По поречията на реките Марица и Арда се разкриват кватернерни пясъци и чакъли и съвременни алувиални наноси.

Климатични условия

Според класификационната схема на Събев-Станев, територията на ДЛ “Хасково” попада в две климатични области, а именно:

- **Европейско-континентална климатична област**, Преходно-континентална климатична подобласт, Климатичен район на Източна Средна България, и
- **Континентално-средиземноморска климатична област**, Южнобългарска климатична подобласт, Климатичен район на Източнородопските речни долини.

Съществува връзка между климатичното и горскорастителното райониране, според което лесничейството попада в две области и обхваща по две подобласти със съответните им пояси, а именно:

Т – Тракийска горскорастителна област

Подобласти: Горна Тракия и Западни Родопи

T-I – Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-700 м н.в.)

T-II – Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (700-2000 м н.в.)

Южна крайгранична горскорастителна област

Подобласти: Ардинска и Долна Марица

Ю-I - Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-800 м н.в.)

Климатичен район на Източна Средна България

Този климатичен район обхваща низините покрай река Марица. Зимата е сравнително мека – средната температура за месец януари е около 0°C. Снежната покривка се задържа кратко – средно около 20-30 дни. Това се дължи на откритостта на района към юг, което позволява нахлуването на средиземноморски въздух. Още в началото на април средната денонощна температура се задържа устойчиво над 10°C. Лятото е горещо, като през втората му половина настъпва значително засушаване. Есента е по-топла от пролетта. Средната температура спада под 10°C към края на октомври.

Валежите се характеризират със зимен максимум и летен минимум.

Вегетационният период на горската растителност за този район е 6,5-7 месеца.

Климатичен район на Източнородопските речни долини

Обхваща Източнородопските речни долини и разделящите ги ридове, като на изток обхваща и долината на р. Марица, южно от Харманлийска река. Зимата е мека, като средната януарска температура е положителна – от 1°C до 1,5°C. Но понякога се появяват и доста силни застудявания. Първите снеговалежи падат през декември, но снежната покривка е много краткотрайна и се задържа около 10-20 дни. Лятото е слънчево, сухо и горещо. Средната юлска температура е между 23°C и 25°C, а по време на големите летни горещини температурите достигат до 38-40°C. Есента е подчертано по-топла от пролетта.

Валежите са най-големи през зимата, като голяма част от тях падат във вид на дъжд. През целия летен сезон валежите не надвишават 130 мм, като през август районът ежегодно е обхванат от много силно засушаване, което продължава най-често до средата на октомври.

Вегетационният период на горската растителност също е около 6,5-7 месеца.

Климатичните условия в района на ДЛ “Хасково” са благоприятни за развитието на естествено срещащата се тук дървесна растителност. Неблагоприятно се отразяват само силните лятно-есенни засушавания.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в *Таблица № 2* и *Таблица № 3*.

Таблица № 2
за температурата на въздуха

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Климатичен район на Източна Средна България (150-200 м н.в.)	11,6 / 13,3	-25,0 / -32,6	41,4 / 42,5
Климатичен район на Източнородопските речни долини (200-800 м н.в.)	12,5 / 13,5	-23,9 / -32,6	39,2 / 41,9

Таблица № 3
за количеството на валежите

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец с максимална валежна сума	Месец с минимална валежна сума
Климатичен район на Източна Средна България (150-200 м н.в.)	550-600	VI	VIII-IX
Климатичен район на Източнородопските речни долини (200-800 м н.в.)	650-700	XII	VIII-IX

Почви

ДЛ "Хасково" се отличава с широко почвено разнообразие, въпреки малкия диапазон на надморските височини. Срещат се седем типа и подтипове почви.

Таблица № 4
за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
алувиална	474,1	1,2
алувиално-ливадна	139,5	0,3
алувиално-делувиална	76,1	0,2
кафява горска преходна	78,4	0,2
чернозем-смолица	2373,4	5,8
канелена горска излужена	36251,1	88,1
хумусно-карбонатна	1769,7	4,2
Всичко:	41162,3	100,0

На територията на ДЛ "Хасково" не се наблюдават масово активни ерозионни процеси, поради предимно равнинния терен, слабите валежи и спокойните водни течения. В една или друга степен такива процеси са се развили върху площ от 3873,4 ха или 8,8% от площта на лесничеството.

Растителност

Територията на ДЛ "Хасково" попада в две горскорастителни области и обхваща по две подобласти със съответните им пояси, а именно:

Т – Тракийска горскорастителна област

Подобласти: Горна Тракия и Западни Родопи

Т-I – Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-700 м н.в.)

Дървесният вид, който дава облика на ДЛ "Хасково", е благуна. В този пояс той заема 50,2% от залесената площ, следван от косматия дъб – 20,5% и цера – 11,4%. Разпределението на дървесните видове по подпояси е неравномерно, като в крайречния подпояс най-голямо е участието на върби и тополи, а с повишаване на надморската височина зимния дъб, бука и габъра се увеличават за сметка на благуна, косматия дъб и цера.

Т-I-1 – Подпояс на крайречните и заливни гори (0-700 м н.в.)

Естествената растителност в този подпояс е представена предимно от издънкови насаждения от бяла върба. Създадените култури са основно от клонови тополи –

Робуста, И-214, Регенерата, Бахелиери. На места под склопа на тополовите култури се е настанил подлес от аморфа, глог, драка или издънкова акация. Срещат се още култури и издънкови насаждения от акации. Направени са опити за залесяване с чинар, орех, полски ясен.

T-I-2 – Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-500 м н.в.)

Обликът на този подпояс дават смесените издънкови насаждения. Те са предимно от благун, цер, космат дъб, по-малко зимен дъб и единично клен, бряст, габър, мъждрян, ясен, дива круша и други. По-рядко се срещат чисти насаждения от благун, цер или космат дъб. По-голямата част от тях имат гъст подлес (20-80%) от келяв габър, мекиш, дрян, глог, драка и други храсти. Единично в подпояса се срещат насаждения от летен дъб, полски ясен или липа.

Основният дървесен вид, от който са създадени повечето иглолистни култури в този подпояс, е черния бор, често смесен с по 2-3 десети бреза или издънкови дъбове. Бялборовите и кедрови култури, доколкото ги има, са предимно смесени с бреза, сребролистна липа или издънкови дъбове. Културите от широколистни дървесни видове са значително по-разнообразни. Срещат се церови, благунови и ясенови. Голяма е делът на горскоплодните – орехи, бадеми и други. В част от бракуваните култури са залесени други дървесни видове като акация, сребролистна липа или цер. В много добро състояние са културите от червен дъб, нерядко смесени със сребролистна липа или бреза. Единично се срещат чисти култури от бреза, сребролистна липа, летен дъб, мекиш, кестен и други. Нискостъблените гори са представени най-вече от акациевы култури и издънкови насаждения и само на отделни места се срещат култури от гледичия, софора и айлант.

T-I-3 – Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (500-700 м н.в.)

Издънковите насаждения, които се срещат тук, вече са с преобладаване на зимен дъб. В състава на смесените насаждения освен зимен дъб, благун, цер и габър се появява и бук. На припечни и по-бедни местообитания са се формирали насаждения от келяв габър, космат дъб и мъждрян. Тук подлесът е много по-малко (10-20%), като е характерно значителното участие на сребролистна и едролистна липа в него.

Създадените култури са главно от черен бор, но все по-често се срещат и такива от бял бор.

T-II – Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (700-2000 м н.в.)

Дървесните видове, които се срещат най-често в този пояс, са зимния дъб – 43,8% и бука – 39,1%.

T-II-1 – Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (700-1200 м н.в.)

Естествената растителност е представена предимно от издънкови насаждения от бук и зимен дъб, с участие в състава единично или с 1-2 десети на други дървесни видове като габър, клен, мъждрян, явор, шестил, които са техни спътници. Само на отделни места има насаждения с преобладаване на габър. Подлесът, където го има, е предимно от келяв габър.

Създадените култури са от бял бор, смесен с повече от 4-5 десети с издънки от зимен дъб и бук и по-рядко с бреза, едролистна липа и клен.

Южна крайгранична горскорастителна област

Подобласти: Ардинска и Долна Марица

Ю-I - Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-800 м н.в.)

И тук благунът е основния дървесен вид, който дава облика на горите. В тази област той заема повече от 50% от залесената площ. Тук обаче зимният дъб е с по-голямо участие, отколкото в Тракийската горскорастителна област.

Ю-I-1 - Подпояс на крайречните и заливни гори (0-800 м н.в.)

Бялата върба е единствения представител на естествената растителност в този подпояс. Създадени са култури от клонови тополи – И-214, Регенегата. Под склопа на тополовите култури се е настанил подлес от хвойна.

Ю-I-2 – Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-600 м н.в.)

Чистите и смесени издънкови насаждения от благун, зимен дъб, цер и космат дъб представляват естествената растителност в този подпояс. Те са смесени единично или с по 1-2 десети с клен, бряст, дива череша, мекиш, дива круша и други. И тук под склопа се е настанил много подлес (10-70%) от келяв габър, мекиш, дрян, глог, драка, пистация и други храсти.

Повече от 90% от иглолистните култури са чисти или с участие на черен бор. Бялборовите култури са малко и са предимно смесени с бреза, сребролистна липа и издънкови дъбове. Широколистните култури са представени главно от горскоплодни видове – орехи, бадеми и др. Част от тези култури са бракувани, поради това, че не плодоносят и в междуредията са залесени акации. По-рядко е залесявано с червен дъб, сребролистна липа, бреза и полски ясен. Нискостъблените гори са предимно от акациевы култури и останали след издънково стопанисване насаждения от акация.

Таблица № 5
Разпределение на площта по дървесни видове

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	1157,4	3,1	308,5	0,8
Черен бор	3573,9	9,5	7063,0	18,8
Зелена дуглазка	2,9	-	6,0	-
Атласки кедър	28,0	0,1	302,5	0,8
Деодарски кедър	0,5	-	0,5	-
Бук	193,5	0,5	224,3	0,6
Червен дъб	207,9	0,6	260,0	0,7
Зимен дъб	4577,6	12,1	4285,3	11,4
Летен дъб	87,4	0,2	106,7	0,3
Благун	15591,7	41,4	13773,2	36,5
Цер	3231,9	8,6	4721,2	12,6
Габър	81,8	0,2	86,8	0,2
Бряст	21,2	0,1	24,8	0,1
Явор	4,5	-	19,9	0,1
Бреза	95,5	0,3	137,1	0,4
Мъждрян	333,0	0,9	185,4	0,5
Орех	440,0	1,2	304,3	0,8
Акация	925,9	2,4	876,8	2,3
Космат дъб	4360,9	11,5	899,1	2,4
Келяв габър	1716,3	4,6	286,8	0,8
Айлант	0,2	-	19,9	0,1
Бадем	7,1	-	8,1	-
Брекиня	-	-	11,2	-
Вишня	2,0	-	2,0	-
Бяла върба	22,2	0,1	1,5	-
Гледичия	18,3	-	17,3	-
Джанка	8,5	-	5,4	-
Корков дъб	21,0	0,1	26,9	0,1
Елша	4,8	-	4,0	-
Кестен	1,6	-	1,6	-
Конски кестен	0,2	-	0,2	-
Клен	112,3	0,3	156,5	0,4
Круша	20,6	0,1	21,5	0,1
Турска леска	4,8	-	4,8	-
Дребнолистна липа	0,4	-	1,4	-
Едролистна липа	4,3	-	29,4	0,1
Сребролистна липа	139,4	0,4	2791,7	7,4
Махалебка	0,9	-	0,8	-
Мекиш	31,5	0,1	16,2	-
Черен орех	0,2	-	0,4	-
Скоруша	2,8	-	2,8	-
Софора	0,8	-	0,8	-
Череша	12,7	-	21,3	0,1
Черница	0,3	-	0,3	-
Чинар	9,4	-	12,7	-
Шестил	19,8	0,1	32,6	0,1
Явор негундо	0,3	-	0,7	-
Планински ясен	11,6	-	27,4	0,1
Полски ясен	66,9	0,2	44,7	0,1
тп Vachelieri	6,9	-	53,6	0,1
тп I-214	238,6	0,6	465,2	1,3
тп Regenerata	108,7	0,3	-	-
тп Robusta	149,0	0,4	-	-
Бяла топола	3,4	-	-	-
Черна топола	0,4	-	-	-

Зарзала	0,1	-	0,1	-
Див рожков	0,3	-	0,3	-
ВСИЧКО	37664,7	100,0	37655,5	100,0

Характеристика на горския фонд

Общата площ на ДЛ "Хасково" е 45417,6 ха, от която 1204,5 ха са горски пасища. На селскостопански земи извън горския фонд са създадени 204,9 ха гори, за които е съставен отделен лесоустройствен проект. Общата площ на предоставените на други ведомства земи, без да се изключват от държавния горски фонд, е 3201,5 ха.

Таблица № 6

Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	37664,7	85,2
Незалесена дървопроизводителна площ	3497,6	7,9
Недървопроизводителна площ	3050,8	6,9
Горски пасища	1204,5	-
ОБЩО:	45417,6	100,0

Таблица № 7

Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	6485,5 / 6034,7	14,3 / 16,0
Широколистни високоствъблени	1859,8 / 1528,4	4,1 / 4,1
За реконструкция	19455,4 / 13920,9	42,8 / 37,0
Издънкови за прерастване	1889,4 / 1857,9	4,2 / 4,9
Издънкови за превръщане	14839,7 / 13515,1	32,7 / 35,9
Нискоствъблени	887,8 / 807,7	1,9 / 2,1
ВСИЧКО:	45417,6 / 37664,7	100,0

Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 8.

Таблица № 8

Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	5397,8	5053,3	27463,3	23763,7	32861,1	28817,0
Защитни	729,8	673,8	3456,7	2536,3	4186,5	3210,1
Рекреационни	335,6	298,5	3971,2	3413,5	4306,8	3712,0
Защитени	5,0	4,9	60,9	35,7	65,9	40,6
Други	17,3	4,2	2775,5	1880,8	2792,8	1885,0
Общо ЗРЗТ	1087,7	981,4	10264,3	7866,3	11352,0	8847,7
Общо ДСФ+ЗРЗТ	6485,5	6034,7	37727,6	31630,0	44213,1	37664,7
Горски пасища	-	-	1204,5	-	1204,5	-
ОБЩО	6485,5	6034,7	38932,1	31630,0	45417,6	37664,7

В лесоустройственият проект от 1981 година е предвидено общо ползване в размер на 322920 куб.м (средно годишно 26910 куб.м), от което 16690 куб.м годишно от главни сечи и 10220 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо 336924 куб.м (средно годишно 28070 куб.м) или 104,3% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 234652 куб.м (ср. год. 19550 куб.м) или 117,2%, а от отгледни и санитарни сечи 102272 куб.м (ср. год. 8520 куб.м) или 83,4% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда общ добив от 541125 куб.м с клони или средно годишно 54112 куб.м, а без клони 469950 куб.м или средно годишно 47000 куб.м – 13710 куб.м добив от главни сечи и 17000 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

Санитарно състояние на гората

Санитарното състояние на горите в ДЛ “Хасково” не е добро. Повреди са установени върху 49,8% от залесената площ на лесничейството.

Особено тежко е положението в издънковите дъбови гори. Най-повредени са благуновите насаждения – 63,1% от тях страдат от трахеомикоза. По същата причина е висок процентът на повредените насаждения и при бряста (61,5%), зимния дъб (58,9%), косматия дъб (58,8%) и цера (56,8%). По-често боледуват чистите насаждения – до 62,0% от тях са засегнати, докато смесените дървостои са по-устойчиви.

Иглолистните култури най-често страдат от изсъхване на листата (23-24%). Брезата е податлива на снеголоми и ветровали. В културите от летен дъб, благун и цер в млада възраст се установяват повреди от паша, брашнеста мана и др., докато по-възрастните култури са засегнати от трахеомикоза. Голям е процентът на повредите при ясените, които силно страдат от сушата, снеголоми и ветровали. Най-устойчиви на болести и повреди се оказват липите. Акациите страдат от силните засушавания, а на места, където са залесени върху карбонатни почви и от хлороза.

Засегнати от обезлистване са 2,8% от всички гори в лесничейството. Най-чувствителни към сушата и особено към срадането на подпочвените води са върбите и тополите – засегнати са 61,7% от върбовите насаждения, 71,8% от тополите клон Регенерата и 100,0% от естествената бяла топола. Бадемовите култури също са силно засегнати от сушата на повече от 50,0% от площта им.

Повреди от трахеомикоза са установени на 36,3% от залесената площ на лесничейството. С трахеомикоза са заразени всички естествено срещащи се дъбове – благун, цер, летен, зимен и космат дъб.

От насекомните вредители се срещат зимна летораспозавивачка и дъбова педомерка.

От повреди от паша на територията на лесничейството страдат младите култури от червен дъб, летен дъб и планински ясен, но най-голям процент загуби се очакват от благуновите и церовите дървостои.

През ревизионния период са установени 5488 броя нарушения от незаконна сеч, 573 от незаконна паша и 520 нарушения по закона за лова и риболова. През последните години се увеличава броя на хората, които търсят препитание в горите – гъбари, билкари, горски работници, туристи и др. Това създава условия за възникване на пожари. През ревизионния период са възникнали 64 пожара на територията на лесничейството като са опожарени 4538 дка.

Странични ползвания

Таблица № 9

За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (1981-1992) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (1994-2003) средногодишно
Паша - площ	хектари	23946,6	11973,3	27343,1
Едър добитък	брой	16044	12000	17417
Дребен добитък	брой	?	?	109371
Сено	тона	140	?	50

Видове от “Червена книга на НР България” и защитени от закона

На територията на ДЛ “Хасково” се срещат значителен брой застрашени от изчезване и редки растителни и животински видове. По-важни, от установените при таксацията застрашени и редки видове, са:

Черен щъркел (*Ciconia nigra*) – застрашен от изчезване вид. Обитава широколистни гори, реки и водоеми, обрасли с гъста растителност. На територията на лесничейството са наблюдавани поединично и на двойки черни щъркели в районите на селата Динево, Малък извор, Широка поляна, а около яз. “Тракиец” гнездят повече от 15 двойки.

Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*) – застрашен вид. Гнезди в скални масиви в близост до реки или открити сухи терени. Забелязан е в района на яз. “Студен кладенец”, като се предполага, че се е преселил от резерват “Вълчи дол” в ДЛ “Крумовград”.

Див рожков (*Cercis siliquastrum*) – рядък вид. Не се среща естествено, но е залесяван в лесопаркове и зелени зони, край пътища и др. Предпочита каменливи, припечни, сухи и варовити терени. Освен дивия рожков в лесничейството е залесявано и с **обикновен**

кестен (*Castanea sativa*) и **източен чинар (*Platanus orientalis*)**, които също са редки видове и се нуждаят от опазване.

Тракийски клин (*Astragalus thracicus*) – рядък вид, балкански ендемит. Малко храстче, което расте по каменливи, храсталачни места на варовити терени, на сухи почви, съвместно с космат дъб и мъждрян. Среща се в отдели 543-552 в района на с. Воденци.

Нежен лопен (*Verbascum humile*) – застрашен вид, балкански ендемит. Среща се по скалисти, сухи, тревисти места. В района на с. Сусам е наблюдаван в голините на отдел 66 и в земеделските земи, където почвата не е обработвана.

Тракийски равнец (*Achillea thracica*) – рядък вид, български ендемит. Видът е включен в Европейския списък на редките, застрашени и ендемични видове. Среща се единично в района на Драгойновските възвишения в изредени дъбови гори от цер, космат дъб и благун.

Родопска горска майка (*Lathraea rhodopea*) – рядък вид, балкански ендемит. Среща се на много места в горските масиви на лесничейството. Паразитира върху корените на дъбовете.

Лов и риболов

Таблица № 10

Фауна – видов състав:

Клас	Разред	Видове
Бозайници	Чифтокопитни	сърна, муфлон, дива свиня
	Зайцеподобни	заек
	Гризачи	катерица, обикновено горска мишка, полска мишка, сив плъх, воден плъх
	Насекомоядни	таралеж, къртица
	Прилепи	остроух нощник, дългопръст нощник
	Хищници	чакал, лисица, дива котка, язовец, белка, видра
Птици	Кокошеви	фазан, яребица, пьдпъдък
	Гълъбови	гривяк, гургулица, гугутка
	Пеликанови	къдроглав пеликан, голям и малък корморан
	Щъркелови	лопатар
	Гъскови	зеленоглавка, зимно и лятно бърне; мигранти – голяма и малка белочела гъска, червеногуша гъска, сива гъска, ням лебед, червен ангъч, сива патица, потапница
	Дъждосвирцови	малка рибарка
	Дневни грабливи	обикновен мишелов, голям и малък ястреб, белошипа и черношипа ветрушка, орел рибар, малък креслив орел
	Нощни грабливи	горска улулица, забулена сова, кукумявка
Влечуги	Костенурки	шипобедрена и шипоопашата костенурка
	Люспести	зелен гуцер, жълтокоремник, слепок, пепелянка, обикновена водна змия, пъстър смок, смок мишкар, стрелец, вдлъбнаточел смок, безкрак гуцер
Риби	Есетрови	моруна, есетра, чига, виза, пъструга
	Селдови	дунавска скумрия (карагъоз), малка дунавска скумрия (харип, блеч), дунавска пъстърва
	Щукови	обикновена щука
	Шаранови	див шаран, шаран, каракуда, толстолоб, платика, червеноперка, бабушка, распер, уклея, бяла мряна, морунаш, сом, гулеш, щипок
	Трескови	михалца
	Костурови	бяла риба, бибан, обикновен костур, попчета, слънчева риба

Защитени територии

На територията на ДЛ "Хасково" са обявени следните защитени природни обекти:

Резерват “Борака” – обявен със заповед № 163/22.04.1966 на КГГП, с обща площ 11,1 ха в землището на с. Сърница, местността “Еленката”. Представлява естествено находище на черен бор.

Природна забележителност “Орлова скала” – обявена със заповед № 1427/13.05.1974 на МГОПС, с обща площ 1,5 ха в землището на с. Сърница, местността “Терзийци”. Интересно скално образувание.

Природна забележителност “Пробития камък” – обявена със заповед № 1427/13.05.1974 на МГОПС, с обща площ 1,3 ха в землището на с. Сърница, местността “Колишевски баир”. Красиво скално образувание с дупка в средата, през която може да се преминава.

Природна забележителност “Декали таш” – обявена със заповед № 656/13.09.1979 на КОПС, с обща площ 0,2 ха в землището на с. Сърница, в горната част от водосбора на Харманлийска река. Представлява изключително красив водопад, сред непристъпни скали.

Природна забележителност “Паламудче” – обявена със заповед № 656/13.09.1979 на КОПС, с обща площ 29,5 ха в землището на с. Узунджово. Естествено находище на летен дъб.

Природна забележителност “Кован кая” – обявена със заповед № 656/13.09.1979 на КОПС, с обща площ 1,5 ха в землището на с. Долно Черковище. Скално образувание с формата на земна пирамида.

Природна забележителност “Дренака” – обявена със заповед № 415/12.06.1979 на КОПС, с обща площ 3,0 ха в землището на с. Спахиево, в местността “Айда”. Единственото за района естествено находище на див божур и момина сълза.